

Vreme: 21.10.2026 16:23

Medij: 021.rs

Link: <https://www.021.rs/info/biznis-i-ekonomija/458772/bajatovic-izvozna-privreda-buducnost-srbije-gasna->

Autori: Živan Lazić

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Bajatović: Izvozna privreda budućnost Srbije, gasna pouzdanost oslonac

10551

Nije prošla nezapaženo izjava Dušana Bajatovića da je trenutni ekonomski model iscrpljen i da će trajati samo do završetka izložbe Ekspo.

Time je praktično postavljen rok vlastima da već sada traži nove model, koji će se primenjivati nakon Ekspa, a za Bajatovića bi to bila "reindustrijalizacija". To bi značilo, kako je objasnio, da više neće biti jeftine radne snage. "Podržavam ovo što smo zajedno radili, tu smo saučesnici, ne bežim od toga da je SPS učestvovao u tome. Ali, taj ekonomski model će se sa završetkom Ekspa završiti i mi do tada treba da pripremimo novu fazu, gde najveći deo prihoda neće biti na strani potrošnje. Zato su nam potrebne dodatne pare", rekao je Bajatović tokom televizijske debate. Zanimljivo je bilo posmatrati i same nastupe Bajatovića u debatama i medijima, jer čak i kad je hvalio ono što je postigla aktuelna vlast, u kojoj SPS učestvuje od samog početka, ton bi bio takav da se stvarao osećaj kao i da kudi svoje naprednjačke partnere. Prepoznali su, po svemu sudeći, socijalisti da delu njihovog biračkog tela ne odgovara potčinjeni odnos spram naprednjaka, tj. bivših radikala koji su nekada bili ti koji su bili u podređenom položaju spram SPS-a. Zato se i sada mogu čuti izjave da podrška socijalista ne može da se podrazumeva, pa da su i spremni da budu opozicija. Bajatović je postao direktor "Srbijagasa", jednog od najvažnijih javnih preduzeća, 2008. godine, kada su se naprednjaci tek osnivali. U tom smislu, ima iskustvo saradnje i sa demokratama, ali i sa naprednjacima, koji su na vlasti već četrnaest godina, iako se u kompaniji predstavljaju kao da su nova politička snaga koja tek treba da preuzme upravljačke pozicije. Nova radna mesta Kada govori o saradnji sa naprednjacima, Bajatović ističe poboljšanje ekonomskih prilika u Srbiji, što ne bi trebalo da bude istrgnuto iz konteksta globalnog oporavka od ekonomske krize i perioda jeftinih kredita. Za glavni dobitak smatra znatno veći broj radnih mesta, čak 350.000 više nego u momentu dolaska na vlast. Naravno da je ujedno došlo i do znatnog umanjenja nezaposlenosti, sa 24 na samo 1,8 odsto. Međutim, konkurentnost je povećana za samo šest odsto i taj podatak ukazuje da zapošljavanje nije bilo samo po potražnji za radnom snagom, već je i ne mali broj radnika iza čije zarade ne stoji radni angažman, već politička moć. Popularno kazano, primaju nezarađenu platu. Podjednako značajnim uspehom vladavine SNS smatra se i povećanje izvoza, pa sada iznosi blizu 78 odsto srpskog uvoza. Upravo je uvozno-izvozni disbalans decenijama bio najslabija tačka srpske privrede, a u momentu dolaska naprednjaka na vlast pokrivenost uvoza izvozom jedva je dostizala 58 odsto. Na prvi pogled moglo bi se zaključiti da je reč o rezultatu za svaku pohvalu. Međutim, i pored poprilično povećane zaposlenosti, Srbiju je tokom naprednjaka u potrazi za poslom napustilo blizu 850.000 žitelja, doduše bar polovina njih se povremeno vraća, potom ponovo odlazi i tako neprekidno menja smer kretanja. Devizna izbalansiranost Bajatović uočava da je među odlazećima većina mladih i obrazovanih i tu vidi slabu tačku srpske privrede. Intenzivno je radno angažovana, oslonjena na izvoz sirovina i polufabrikata i u takvoj ekonomiji je malo mesta za stručne i visokoobrazovane specijaliste. Naredni korak bi morao biti odmak od dosadašnje privredne strategije i snažno stavljanje modernizacije ekonomije u prvi plan. Od uspeha preorijentacije, stav je funkcionera SPS, zavisi da li će srpska ekonomija u nekom bližem roku uspeti da u inostranstvo plasira onoliko roba i usluga koliko iz drugih zemalja uvozimo. Devizna izbalansiranost je trenutak kada bi mogla da se dogodi drastična promena aktuelne monetarne politike. Sasvim precizno, Bajatović je mišljenja da sve dok imamo izvozni debalans

Vreme: 21.10.2026 16:23

Medij: 021.rs

Link: <https://www.021.rs/info/biznis-i-ekonomija/458772/bajatovic-izvozna-privreda-buducnost-srbije-gasna>

Autori: Živan Lazić

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Bajatović: Izvozna privreda budućnost Srbije, gasna pouzdanost oslonac

nije dobro da kurs dinara bude tržišan. To što je dinar precenjen omogućava više plate i penzije, veću kupovnu moć građana. U takvoj situaciji ekonomski je dosledno da se i državni budžet puni ponajviše iz potrošnje, kao što je u slučaju Srbije. Velik javni dug Gubitnici ovakve monetarne politike su izvoznici i štediša. No, država Srbije počinje da subvencionise izvoznike ponajviše oslobađanjem od pojedinih izdvajanja za državu i podsticanje izvoza bi ubuduće trebalo da bude jedan od najvažnijih zadataka. Petnaestak godina naprednjačkog upravljanja obeležava i velika prisutnost države u ekonomiji. Reč je o izgradnji puteva, bolnica, školskih zgrada..., sve iz državnih fondova. Stvar je da uloženi novac država nije sakupila putem poreza, već je znatan deo pozajmila, pa je javni dug Srbije povećan za 25 i dostiže blizu 42 milijarde evra. To verovatno nije preveliko zaduženje za državu sa dobrom privredom, sređenim finansijama i stabilnim prihodima. Međutim, za Srbiju koja tek razvija ekonomiju i prihode jedva namiče, visina duga je zabrinjavajuća. Podjednako su značajne i procene da je od 25 milijardi evra pozajmice moralo da se bar milijarda odvoji za izgradnju reverzibilne hidroelektrane Bistrica, o čijoj izgradnji se decenijama priča. Nevolje i neizvesnosti koje unazad nekoliko godina Srbija ima u vezi sa povremenim manjkom struje mogle su se izbeći, a Srbija i pojačati izvoz električne energije, da je EPS bogatiji za jedan takav pogon kakav je "Bistrica". Banke nesklone investiranju Kada govori o periodu pod upravom demokratske alijanse, Bajatović je kritičniji, ponajviše na "pljačkašku privatizaciju" i svojevrsno ukidanje dotadašnjeg bankarskog sistema zasnovanog na domaćim bankama. Finansijsko tržište je prepušteno stranim bankama i pretežno protežiraju stanovništvo, što će reći potrošnju. Krajnje su nesklone finansiranju proizvodnih pogona, a i kada se upuste u ovakve aranžmane krediti su veoma skupi. Naime, srpska privreda je slaba, nisko kotirana po bankarskim kriterijumima, pa su i kamate visoke, pozajmice dominantno na kratak rok, nedovoljan za izgradnju većih kompleksa. Istovremeno, strane banke u Srbiji svake godine ostvare profit iznad 1,5 milijarde evra i taj novac iznose napolje. Za dvadesetak godina su iz Srbije iznele gotovo dvostruko više kapitala nego što su investirale. Gotovo potpuna oslonjenost Srbije na strane banke za posledicu ima nedovoljno dugoročnih kredita u domaćem privrednom sistemu, posebno su strane banke nesklone da finansiraju proizvodne programe. Njihova ciljna grupa su građani, dok je ulaganje u razvojne ekonomske projekte posve zapostavljeno. Stoga se iz privrede povremeno čuju predlozi za osnivanje državne banke čiji bi primarni cilj bilo finansiranje proizvodnje za izvoz i razvojnih projekata. Nevoljnost stranih banaka da u Srbiji prate velike projekte za posledicu ima i dugoročan izostanak izgradnje novih energetske pogona, iako se cela Evropa, u sklopu kontinentalne preorijentacije na obnovljive izvore, usmerava u masovnu gradnju solarnih i eolskih elektrana. "Gas iz Rusije trajno rešenje" Mada je Bajatović dugogodišnji direktor Srbijagasa, tokom nedavne rasprave o snabdevanju Srbije gasom tek se katkad oglašavao. Pričalo se o novim gasnim konekcijama Srbije sa Makedonijom, Rumunijom, Hrvatskom, te novim dobavljačima, pre svega Amerikancima koji u blizini Soluna grade skladište koje će snabdevati željenim gorivom. Međutim, prvi čovek "Srbijagasa" je precizan u viđenju gasnog puta države. Kako uvozi otprilike 90 odsto gasa, godišnje tri milijarde kubika, a za nekoliko godina će i pet, za Srbiju je ponajbolje da se dugoročno veže za velikog i pouzdanog snabdevača. Tim pre što partner ovog ranga u svom vlasništvu ima i dobavljačke gasovode, a u takvim slučajevima trajnije partnerstvo se iskazuje i kroz cenu plina povoljnu po kupca. Sasvim direktno, kada je u pitanju snabdevanje plinom, aktuelno partnerstvo sa Rusijom se i u praksi decenijama potvrđuje kao pouzdan način sigurne nabavke kvalitetnog i cenovno povoljnog gasa. Cena prekida uvoza iz Rusije Nije lako naći kupca za tolike količine, pitanje je da li je uopšte moguće. Moskva je uspela znatno uvećati isporuke Turskoj i da cirka 50.000 tona nekako usmeri ka Kini preko gasovoda "Moć Sibira", ali dogovora sa Pekingom za izgradnju još jednog sličnog cevovoda i dalje nema. Za sada nije uspeo ni pokušaj da se gasom iz Rusije snabdevaju Pakistan i Indija. Vađenje gasa nije jednostavno zaustaviti, može se zauvek izgubiti čitavo nalazište, pa je Rusija suočena sa brojnim problemima kako da reguliše višak gasa čija se eksploatacija ne može tek tako prekinuti. Sa druge strane, Evropljani su umanjili potrošnju, pa su lane uvezli približno 290 milijardi kubika gasa, cirka 80 milijardi kubika manje nego što su, u proseku, uvozili dok je ruski plin uredno pristizao. Najviše je isporučila Norveška, 89 milijardi kubika, potom SAD 71, Alžir 37, dok je iz Rusije nabavljeno tek 36 milijardi kubika. Pokazalo se da su Katar i Bliski istok kao celina izuzetno veliki snabdevači, a priliku su iskoristili da u aranžmanu postignu izvanrednu cenu. No, vodeće evropske strukture bile su spremne da radi podrške Ukrajini snose i veće troškove. Dugoročan ugovor Građani i drugi potrošači u Uniji nisu bili baš zadovoljni, ali su ćutali. Ove zime nevolje su uvećane gotovo rekordnim cenama gasa. Dok se tokom prva dva meseca, pre američkog bombardovanja Teherana, cena kretala između 390 i 480 evra za 1.000 kubika, već mesecima se ne spušta ispod 800, dok je poslednjih dana na berzi gasa u Holandiji premašila 920 evra. Kada se dodaju transportni troškovi, Srbiju bi 1.000 kubika koštalo najmanje 1.200, a mi, podsetimo se, ruskom dobavljaču godinama plaćamo 318 evra. Dušan Bajatović upravo aktuelnu situaciju uzima za primer koliko mala, relativno siromašna i država bezmalo sto odsto zavisna od uvoza energenta ima koristi od dugoročnog

Vreme: 21.10.2026 16:23

Medij: 021.rs

Link: <https://www.021.rs/info/biznis-i-ekonomija/458772/bajatovic-izvozna-privreda-buducnost-srbije-gasna->

Autori: Živan Lazić

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Bajatović: Izvozna privreda budućnost Srbije, gasna pouzdanost oslonac

ugovora sa vodećim izvoznikom. Kada se pri tome doda da je izvoznik finansirao izgradnju gasovoda, postaje jasno da je za Srbiju teško i zamisliti povoljniji aranžman. Oslanjajući se na tradicionalnog i dugoročnog partnera, Srbija spremno čeka zimu za koju meteorolozi najavljuju da će biti hladnija i dužeg trajanja u odnosu na zime poslednjih četvrt veka. U Banatskom Dvoru i u mađarskim skladištima lagerovala je 707 miliona kubika, što je uz prosečnu dnevnu zimsku potrošnju od 13 do 14 kubika dovoljno za dva meseca krajnje komotne potrošnje i da nam ne stigne ni kap gasa. Naravno, Srbiji iz Rusije dnevno stiže otprilike po osam i po miliona kubika gasa, uz moguća povećanja ako zatreba, dok ostatak nadopunjuje iz rezervi. Taman po planu, pa se može reći da Srbija, što se tiče gasa, najavljenju hladniju zimu dočekuje odlično pripremljena, baš onako kako je planirala.

